

ZESPÓŁ
INFORMACJI
POLITYCZNEJ
KW PZPR
W BIAŁEJ
PODLASKIEJ

FAKTY

SERWIS INFORMACYJNY

Nr 22

Do użytku wewnętrznego

PLENARNE POSIEDZENIE KW PZPR

Dnia 30 października br. odbyło się plenarne posiedzenie Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Białej Podlaskiej. Jego tematem były inicjatywy wojewódzkiej organizacji partyjnej w łagodzeniu skutków kryzysu w codziennym życiu i pracy mieszkańców województwa. W obradach, którym przewodniczył I sekretarz KW PZPR, tow. Czesław Staszczak, wziął udział sekretarz KC PZPR, tow. Manfred Gorywoda. Obecni byli także: pełnomocnik KOK, płk Kazimierz Chodelski, sekretarz WK ZSL Henryk Rakowski, sekretarz WK SD Henryk Czarkowski, wojewoda białskopodlaski Stanisław Rapa, działacze Patriotycznego Ruchu Odrodzenia Narodowego, przedstawiciele kierownictw instancji wojewódzkich organizacji kobiecych, młodzieżowych i społecznych.

Referat Egzekutywy KW PZPR wprowadzający do dyskusji wygłosił Sekretarz KW PZPR, tow. Andrzej Szot. Poniżej zamieszczamy skrót tego referatu/wszystkie podkreślenia w tekście red. "Faktów" / :

Skutki kryzysu społeczno-gospodarczego w Polsce są bardzo rozległe. Jego przejawy dostrzega każdy obywatel. Z jednej więc strony musimy aktywnie uczestniczyć w realizacji nakreślonego na IX Zjeździe PZPR, VIII i X Plenum KC pro-

gramu szybkiego wychodzenia z kryzysu, z drugiej zaś strony doraźnie trzeba łagodzić jego skutki w codziennym życiu i pracy społeczeństwa. Temu właśnie zagadnieniu poświęciliśmy dzisiejsze plenarne posiedzenie Komitetu Wojewódzkiego PZPR

Dzisiejsze plenarne posiedzenie jest zakończeniem pewnego etapu prac całej wojewódzkiej organizacji partyjnej. Jeszcze w miesiącu czerwcu został opracowany plan, który zakładał szerokie włączenie aktywów, człon-

ków partii, a także bezpartyjnych do pracy nad rzeczami pokonywaniami i rozwiązywaniem trudności występujących w codziennym życiu społeczeństwa województwa. Powołany zespół roboczy pracował w ośmiu grupach tematycznych.

Realizując ten plan odbyto wiele zebrań partyjnych, posiedzeń egzekutyw instancji podstawowych i plenarnych posiedzeń a także spotkań z aktywnym w różnych środowiskach.

Należy podkreślić, że łagodzenie codziennych bolączek obywateli jest stałym tematem pracy instancji i POP. Rozpatrywanie skarg, przyjmowanie interesantów, udział w zebraniach partyjnych, stanowi obszerne tworzywo dla działalności tych instancji. Trzeba przyznać, że większość instancji i organizacji partyjnych prawidłowo podchodzi do tych tematów, a ich reakcja z reguły jest natychmiastowa i zdecydowana.

Zebrano w czasie przygotowań do Plenum bogaty materiał, którego analiza posłużyła za kanwę naszych dzisiejszych obrad. Na tej podstawie można sformułować kilka ogólniejszych wniosków.

Po pierwsze - charakter odbywanych obecnie wszelkich zebrań, narad i spotkań jest na ogół postulatywny. Można to wiązać za naturalne jak i niepokojące. Naturalne dlatego, że wobec codziennych bolączek wywołują się niecierpliwie zadania

ich rychłej eliminacji. Niepokoją zaś, brak pełnej świadomości głębi kryzysu i długiej drogi jego pokonywania, a przede wszystkim brak świadomości związku własnej pracy i postawy z kłopotami innych. Jednym słowem partykularyzm indywidualny, grupowy, zakładowy itp. Najlepszy przykład stanowi słaba na ogół praca zakładowych komisji d/s analizy kosztów produkcji i cen. W cenę produkcji bowiem w kalkulowuje się nienależne korzyści, nadmierne zyski, za które płaci klient. Zapomina się przy tym, że w innym przypadku samemu jest się klientem u takiego samego partnera.

Po drugie - brak wiary w skuteczność własnych oddolnych działań i przekonanie, że wszystko załatwić powinna "góra". Jest to zrozumiałe, gdyż w ostatnich latach przekonywano społeczeństwo, że najważniejsze to kontrolować jak władza dzieli, przekonywano, że władza trzyma pełne magazyny, że wywozi za granicę kosztem zaopatrzenia społeczeństwa. Z takimi poglądami trzeba nadal uporczywie walczyć. Ważnym jest bowiem, czy dzieli się sprawiedliwie, ważniejszym jest jednak kwestia, czy jest co dzielić - a więc sfera produkcji. Spółeczeństwo często też niesłusznie utożsamia złą pracę poszczególnych osób, sklepowych, magazynierów i innych, którzy naję

bezpośredni kontakt z klientem i potentem z polityką gospodarczą władz. W kolejnych najchętniej wyraża się opinię, że to "oni" są winni, nie wiedząc przy tym, że np. sera nie ma tylko dlatego, że kierownik sklepu nie złożył w czasie stosownego zamówienia, że równocześnie z brakiem wielu artykułów, na skutek bezmyślności i niedołęstwa pracowników handlu są przypadki psucia się tych artykułów np. z powodu przeterminowania. W tych przypadkach władza może tylko ostro karać - i karze, zwiększa ilość kontroli oraz ogólnie rzecz biorąc wymagania. Konkretnie przykłady podaje się i będzie się nadal podawać opinii publicznej.

Po trzecie - co jest wynikiem wrogiej propagandy, występuje pogląd, że Polska łatwo może stać się "drugą Japonią". Lansowanie takich poglądów jest jaskrawo sprzeczne z drogą do dobrobytu przebytą przez wiele innych narodów, gdzie władza służyła społeczeństwu zjednoczonemu kultem pracy.

Przejdźmy jednak do konkretnych spraw. Pierwsza ich grupa dotyczy problematyki socjalno-bytowej załóg pracowniczych. Aby zapobiec powstawaniu luki w działalności socjalno-bytowej po zawieszeniu związków zawodowych powołane zostały w zakładach pracy komisje socjal-

ne. Zebrany materiał pozwala jednak stwierdzić, że w działalności socjalno-bytowej występuje wiele nieprawidłowości. Uzasadnia to m.in. potrzebę podjęcia tych tematów przez silnego partnera administracji gospodarczej i państwowej w rozwiązywaniu problemów socjalno-bytowych ludzi pracy, jakim będą tworzone od podstaw nowe związki zawodowe.

Ważnym zadaniem jest rozwój produkcji rynkowej. W tej dziedzinie dominować powinny dwa kierunki ;

- po pierwsze - dalszy wzrost udziału sprzedaży rynkowej w sprzedaży ogółem zakładów przemysłowych,
- po drugie zwiększenie udziału własnego przemysłu w zaopatrzeniu rynku województwa.

Dotychczasowe inicjatywy i działania przyniosły już wiele wymiernych rezultatów. Dotyczy to zwłaszcza produkcji na rzecz rolnictwa. M.in. uruchomiono produkcję siewników konnych w Nieproziecie, bron ciągnikowych w ZREMBIE, gwoździ w "WUTEHU", a ponadto w różnych zakładach pracy, a nawet w warsztatach szkolnych bron, kultywatorów, itp. Często jest to produkcja o niewielkiej skali. Suma jednak tych przedsięwzięć przynosi znaczące efekty.

Dobre rezultaty odnotowujemy też w rozwoju produkcji materiałów ściennych. W bieżącym

roku podwoimy ich wytwarzanie w stosunku do roku ubiegłego.

Odnotujmy w sensio pozytywnym rozpoczęcie produkcji w Bialskich Fabrykach Mebli-parkietu, mozaiki podłogowej, toreb, pantofli domowych; w "Elremecie" pieluch, ręczników, kompletów pościelowych, wieszaków ubraniowych; w "Polamie"-żyrandoli, kin-kietów, ozdób choinkowych; w KZK kredy malarskiej w kilku kolorach. GS "Sch" w Parczewie podejmuje produkcję mydła, Spółdzielnia Pracy "Nowość"-proszek do pieczenia, itp. Podobnych przykładów można by podawać znacznie więcej. Krzepiące jest również to, że wiele wyrobów, powstaje z odpadów produkcyjnych, które dotychczas nie były w sposób należyty wykorzystywane, a często wprost marnotrawione.

Wzbogaceniu miejscowego rynku służy sklep fabryczny Bialskich Fabryk Mebli otwarty z inicjatywy Egzekutywy POP oraz sklep patronacki Spółdzielni "Stolarz". W domach towarowych "Centrum" otwarto stoisko patronackie Eksportowych Zakładów Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego w Terespolu n/B, które na zasadach konkurencyjnych oferuje swoje towary po nieco niższej cenie niż inne piony handlowe. Uważamy, że podobne formy sprzedaży powinny się rozszerzać.

Bardzo pożyteczne było zlanie wąskiej specjalizacji

przedsiębiorstw handlowych oraz uruchomienie sprzedaży komisowej przedmiotów i odzieży używanej.

Uważamy, że rozwiązano wreszcie zasadnicze problemy funkcjonowania handlu w święta i wolne soboty. Idąc za głosami społeczeństwa podjęto decyzję o sprzedaży niektórych artykułów po godzinie 15-tej umożliwiając w ten sposób zaopatrzenie się załóg po godzinach pracy.

Usprawnienia pracy handlu dotyczyły również terenu wsi. Pozytywnie trzeba ocenić wprowadzoną przez Wydział Handlu UW praktykę konsultowania ważniejszych decyzji na forum przewodniczących komisji społecznych oraz przedstawicieli społeczności wiejskiej. Uważamy, że praktyka ta ulegnie trwałemu rozszerzeniu z chwilą powstawania nowych związków zawodowych. Wszystko to nie oznacza, że nie można by w handlu wielu spraw poprawić.

Istnieje nadal potrzeba rozwoju pracowniczych ogródków działkowych. Nie może w miastach brakować terenów na ten cel. Szlamazarnie jednak załatwia się np. w Białej Podlaskiej te sprawy, choć wokół miasta jeszcze obecnie można spotkać odłogi.

Słabo rozwinięte są w województwie usługi dla ludności. Szczególnie odczuwa się w obec-

cnym okresie niedostatek usług szewskich. Sprawom tym więcej niż dotychczas uwagi powinny poświęcać władze administracyjne oraz spółdzielczość pracy i rzemiosło. Istnieją bowiem realne możliwości wykorzystania stworzonych w tym względzie preferencji, choć stwierdzamy w białkopodlaskim, że decyzja Komitetu Gospodarczego RM z maja br. dotyczące poprawy zaopatrzenia surowcowo-materiałowego dla usług nie funkcjonuje.

Powszechnie krytykowany jest brak kompleksowych rozwiązań w zakresie skupu surowców wtórnych. Uważamy, że zwłaszcza w obecnej dobie, w sytuacji powszechnych braków surowcowo-materiałowych na problemy te spojrzeć należy inaczej niż dotychczas.

Na ostatniej Sesji WRN uchwalono program budownictwa mieszkaniowego do roku 1985.

Mamy więc program budownictwa mieszkaniowego przewidujący łącznie w latach 1983-1985 budowę ponad 2500 mieszkań w budownictwie wielorodzinnym w miastach oraz wielu obiektów służby zdrowia, oświaty, handlu itp. Czas dyskusji - jeśli chodzi o budownictwo - został zakończony.

Wszystkie, dalsze inicjatywy, rozwiązania mające na celu przyspieszenie lub rozszerzenie realizacji programu

budownictwa, spotykają się z przychylnym przyjęciem oraz będą nadal przez wojewódzką organizację partyjną wspierane

Natomiast zdecydowanej krytyce poddajemy niektóre rozwiązania prawne w systemie rozdziału mieszkań, nie zgodne z odczuciem społeczeństwa.

Zbyt często obywatele wskazują na przypadki uzyskiwania mieszkań przez osoby mieszkające w znośnych warunkach lub wyjątkowo dobrze sytuowane. Trudno zrozumieć praktykę sprzedawania wolnych mieszkań z zasobów gospodarki komunalnej osobom o znacznych dochodach, kiedy mieszkania te należałoby przeznaczyć dla rodzin najbiedniejszych. Kierujemy więc wnioski do spółdzielców i resortu administracji o opracowanie zasad podziału mieszkań zgodnie z poczuciem sprawiedliwości społecznej.

Budownictwo wielorodzinne w miastach, naszym zdaniem, można znacznie przyspieszyć. Np. można przekazywać mieszkania przyszłym użytkownikom, w których mogli by sami wykonywać prace wykończeniowe. Szansę taką stwarza budownictwo mieszkaniowe z Fabryk Domów. Postulat w tym zakresie kierujemy pod adresem spółdzielczości mieszkaniowej.

Kolejny ważny problem, to gospodarka komunalna. Społeczeństwo województwa bardzo

ostro reaguje na elementarne braki w tej dziedzinie. Jest zrozumiałe, że usunięcie wielu z tych niedomagań związane jest z poważnymi inwestycjami. Są jednak sprawy, które nie wymagają wielkich nakładów, choćby budowa ogródków jordanowskich i parków miejskich. W wielu przypadkach potrzebna jest tylko chęć, przysłowiowa miotła i konsekwentna praca również społeczna.

Podobne trudności istnieją w innych dziedzinach życia społeczno-gospodarczego. Nie oznacza to jednak, że nie udało nam się niektórych poważnych problemów już rozwiązać. Przykładem niech będzie wychowanie przedszkolne. W bieżącym roku po raz pierwszy w historii województwa wszystkie zgłoszone dzieci w miastach zostały objęte opieką przedszkolną.

Osiągnięto to drogą adaptacji różnego rodzaju obiektów i lokali na przedszkola. Nadal w związku z nadmiernym zagęszczeniem budujemy przedszkola tak, aby w niedługim okresie czasu problem ten w miastach rozwiązać całkowicie.

Zbliża się okres zimowy, z natury trudniejszy dla społeczeństwa. Powstaje w tym okresie wiele bolączek związanych z zaopatrzeniem w opał, awariami systemu grzewczego, bądź jego niesprawnością. Co roku w tym okresie są trudno-

ści z odśnieżaniem, komunikacją miejską i międzymiastową itp. Problemami tymi w całości kształcie zajmowała się ostatnio Egzekutywa KW, która zwróciła m.in. uwagę na konieczność szczególnej troski wobec ludzi starszych i niepełnosprawnych. Na ich kłopoty i bolączki powinniśmy zwracać więcej uwagi. Tymczasem mamy przykłady, że dzieje się inaczej. Czym kierowali się niektórzy naczelnicy gmin, że ograniczyli rezerwę opału przeznaczoną dla tej grupy osób?

Ważnym tematem polityki społecznej partii jest służba zdrowia. Przypomnijmy :

W użytkowanych do niedawna przez KW pomieszczeniach przy ul. Brzeskiej w Białej Podlaskiej funkcjonuje już Wojewódzka Przychodnia Stomatologiczna, budowany zaś dla potrzeb KW obiekt przy ul. Dzierżyńskiego? aktualnie w fazie prac wykończeniowych na Wojewódzkie Przychodnie Specjalistyczne. Zatwierdzenie budowy ośrodków zdrowia w Huszlewie i Olszance rozwiąże problem bazy gminnych ośrodków zdrowia. Przychodnie w Białej, Łosicach, Terespolu i rozbudowywana w Międzyrzeczu - budowane co prawda w różnym tempie - załatwią podstawowe problemy.

Szpital w Radzynie jest w trakcie zagospodarowywania i rozpocznie działalność w m-cu grudniu. Wbrew lansowanym tu

Przemówienie Wojciecha Jaruzelskiego na zakończenie X Plenum KC PZPR

[Fragmenty. Środtytuły wg „Trybuny Ludu” z 2. XI 1982.]

Plenarne posiedzenie Komitetu Centralnego naszej partii należy do szczególnie doniosłych, mających istotne znaczenie dla najbliższej i dalszej przyszłości naszego kraju, a w szczególności jego gospodarki. Było to plenum bardzo aktywne. W dyskusji plenarnej zabralo głos 23 towarzyszy, a na posiedzeniach zespołów — 104, do protokołu zgłoszono 25 wypowiedzi. Łącznie więc 152 towarzyszy przedstawiło swe opinie — jest to miara tej aktywności.

Założenia planu społeczno-gospodarczego rozwoju kraju w latach 1983—1985, o których dyskutowaliśmy, są pierwszym tego rodzaju opracowaniem w warunkach reformy gospodarczej. Jest to dokument-szkola, nowe doświadczenie.

Szeroka konsultacja, która towarzyszy powstawaniu tego projektu, podkreśla raz jeszcze nową demokratyczną metodologię pracy nad podstawowymi założeniami i programami działania. Jednocześnie powinno to stanowić również iz plan na lata 1983—1985 będzie realny, że będzie skuteczny. Niewątpliwie oczekujemy na dalsze uwagi — jak go doskonalic? Jak uszczelnic? Ujawnić wszystkie te słabości, które przeszkadzają i utrudniają. Jednocześnie wskazać na wszystko to, co może przysporzyć. Potwierdzamy niezmiennie zapotrzebowanie na śmiałość, twórczość, do ostatecznego ukształtowania, a przede wszystkim do realizacji planu, na potwierdzenie w imię Jego społeczeństwa, socjalistycznej tre-

Chodzi o to, ażeby plan w sposób optymalny kojarzył potrzeby typu branżowego, gałęziowego, z nadrzędnymi celami całej naszej gospodarki narodowej, aby uwzględnił jej wszystkie złożone uwarunkowania i współzależności. Sądzą, że dzisiejsze plenarne posiedzenie przyczyni się do jeszcze lepszego ukształtowania tych proporcji, do ich optymalizacji.

Niezwykle ważnym problemem jest eksport. Nie znalazł on w toku naszych obrad dostatecznie silnego oddźwięku. Jest to w pewnym sensie zrozumiałe. Ciężko bowiem nad nim świadomość głębokiej słabości rynku i wynikających z tego skutków społeczno-politycznych. Musimy jednakże nieustannie pamiętać, że istnieje ścisła współzależność sytuacji gospodarczej kraju, sytuacji na rynku, z tym co zdołamy wyeksportować.

Eksport to jednocześnie możliwość importu, a możliwość importu — to możliwość produkcji, a produkcja to również zaopatrzenie rynku. Dlatego jest tak istotne, aby proeksportowy charakter gospodarki wzmacniać wyjaśniając jednocześnie społeczeństwu znaczenie tego działania również z punktu widzenia rynkowych potrzeb. Działania reformy i odpowiednie działania państwa muszą tak kierunek torować i wspierać.

wracamy dziś do założeń reformy gospodarczej. Zakłada ona stworzenie warunków do dobrej, efektywnej pracy przedsiębiorstw, działających według zasad samofinansowania. Opracowując system motywacyjny, starano się o zaakcentowanie zależności między poprawą efektów gospodarowania a wzrostem wynagrodzeń. System ten powinien zmuszać przedsiębiorstwo do obniżki kosztów własnych, racjonalnego wykorzystania zasobów pracy, powinien stwarzać silne motywacje do racjonalnego wzrostu produkcji.

W pierwszym etapie wprowadzania reformy nadzieje te nie w pełni się sprawdziły. Liczono, że ceny muszą się wysunąć, że gra rynkowa wymaga niezbędnej swobody i cierpliwej polityki władzy. I nadal nie chcemy ingerować w sposób administracyjny tam, gdzie nie jest to konieczne. Ale nie będziemy

przekonywać się „wolnoamerykańce” uprawianej przez te przedsiębiorstwa, które nie intensyfikują produkcji, że-ruż, na miserii rynkowej i ciągną z tego wysokie korzyści. W hierarchii oczekiwań społecznych ta właśnie sprawa — ceny, warunki bytu zajmuje pierwsze miejsce.

Ludzie są niespokojni, choć podkreślamy nieustannie, że nie reforma spowodowała kryzys, jedynie go obnażyła. Ze konsekwentnie kontynuując jej wdrażanie, będziemy jeszcze uważniej czuwać nad potrzebami ludzi pracy, nad tym, by nie przerrucano na ich barki skutków nieefektywnej działalności oraz monopolistycznej pozycji niektórych producentów. Byłaby to bowiem polityka krótkowzroczna. Byłaby to polityka niegodna socjalistycznego państwa.

Ale są i z drugiej strony nieporozumienia, a właściwie niezrozumienie istoty reformy, wskazują one na to, że jest to proces złożony nie tylko ekonomicznie, ale również społecznie, psychologicznie. Opowiadano mi, że do jednego z wojewodów zgłosiły się oburzone gospodynie domowe ze skargą, że państwo oszukuje na cenach. W sklepach tego miasta pojawiły się wytwarzane przez różnych producentów dzemy, mające różne ceny. Całe pokolenie Polaków wyrosło w przekonaniu, że ceny ustala państwo. Trudno jest więc się przyzwyczaić, że znaczna część cen ustalana jest działając samodzielnie przez przedsiębiorstwa.

Reforma nie można się bać, ani wprowadzać do niej co miesiąc nowych zasad. Jest to jak dotąd najgłębsza, najśmielsza przebudowa naszego systemu ekonomicznego. Tylko naiwni mogą oczekiwać cudów. Wrogie plotki i zagraniczne rozgłoszenie bębnią przez całą dobę, że reforma się nie powiedzie. Dla nich wszystko w Polsce Ludowej było zawsze złe, błędne i nieudane.

Reforma wymaga uzupełnień i modyfikacji.

Jest prawdą, że są jeszcze różne opory, niemalże bezradności i konserwatyzmu. Te zjawiska trzeba krok po kroku zwalczać, przezwyciężać. Innej drogi nie ma. I tu — proszę towarzyszy — szcze-

gólna rola przypada partii. Człowiek pracy musi wiedzieć, że wokół niego coś się zmienia na lepsze. Najskuteczniejszą metodą przekonywania ludzi jest wciąganie do konkretnych prac. Niech liczą koszty, niech mówią gdzie dokonac zwolnień, gdzie przesuwać, co można zaoszczędzić. Potrzeba do tego ludzi odważnych, czupurnych, nawet kłopotliwych, ale takich, którym nie jest „wszystko jedno”. Niech każdy, kto ma dobry, śmiały pomysł idzie z nim do komitetu partyjnego, niech będzie pewien, że znajdzie w partii sojusznika.

Wzrost produkcji — kluczem do poprawy sytuacji

przrost płac powinien. Jednak, Jeszcze w tym roku, a tym bardziej w roku następnym, spowodować przyspieszenie dynamiki produkcji. Jest to sprawa zasadnicza. Wzrost produkcji jest bowiem kluczem do poprawy sytuacji. Instancje i organizacje partyjne, administracja gospodarcza, samorzady powinny wnikliwie oceniać i twardo rozliczać kadre kierowniczą przedsiębiorstw z tego, jak systemy motywacyjne i płacowe, wprowadzone w ramach reformy gospodarczej, spożytkowane są dla poprawy wydajności pracy, dla wzrostu produkcji.

Kiedy podejmuje się działania wygodne tylko dla przedsiębiorstwa, warto pamiętać, że nie na tym ma polegać wolność i swoboda decyzji. Współczesne procesy cywilizacyjne sprawiają że stopień uzależnienia ludzi od ludzi, wszystkich od wszystkich, wzrósł niepomierne w każdej dziedzinie życia gospodarczego, jak i społecznego. Naruszanie tych związków prowadzi do szkodliwych następstw. Nie będziemy z tym się godzić. Decydującą rolę spełniać oczywiście muszą, odpowiednio mechanizmy ekonomiczne. Będziemy je jednak wspierać odpowiednimi wymaganiami i działaniami.

Tylko w bieżącym roku w administracji centralnej nastąpiło zmniejszenie zatrudnienia o ok. 3 proc., a w grupie tzw. ministerstw gałęziowych — działowych o ok. 33 proc. Kierunek ten, wynikający z dostosowania zadań administracji do nowych zasad funk-

Reforma stworzy warunki efektywnej pracy
mając świadomość i traktując z całą powagą wielkie zadania w zakresie rolnictwa i gospodarki żywnościowej czy budownictwa mieszkaniowego, widzimy jednocześnie i nabołate problemy w innych dziedzinach. Należą do nich i komputeryzacja, i energetyka, i gospodarka morska i szeroko rozumiany transport, i chemia, i przemysł lekki, i wiele, wiele innych.

cjonowania gospodarki będzie kontynuowany. Znacznemu zmniejszeniu uległo także zatrudnienie w administracji gospodarczej, w związku z likwidacją rzednożeń.

Niepokoi natomiast fakt zwiększenia się udziału pracowników administracyjnych w niektórych przedsiębiorstwach.

Nie ma innej drogi do uregulowania tego problemu, jak jego podjęcie przez samorządy pracownicze i kierownictwa zakładów. Oczekujemy, że w najbliższym czasie w każdym przedsiębiorstwie dokonana zostanie analiza organizacji i struktury zatrudnienia. W rezultacie powinna nastąpić zasadnicza poprawa relacji między pracownikami bezpośrednio produkcyjnymi, a innymi grupami pracowników w przedsiębiorstwach. Będzie to ważny sprzawdzian, czy zasada samodzielnosci sprawdzają się w praktyce.

Konieczne jest przewyżczenie barier, wciąż dzielących twórców techniki od realizatorów, od przemysłu. Reforma gospodarki stwarza w tym wstępie i wnoszą szereg nowatorskich rozwiązań. Struktury organizacyjne, mechanizmy ekonomiczne i podatkowe, które projektujemy na rok 1983 powinny ostatecznie przełamać niepokój i nieufność niektórych kręgów świata techniki.

W stosunku do ubiegłego roku nastąpiła poprawa systemu zaopatrzenia w żywność. W niedługim czasie rząd dokona wnikliwej analizy niezbędnych warunków dla stopniowego odchodzenia od reglamentacji określonych artykułów w roku 1983. Obecnie czynione są starania, aby zapewnić wzmocnioną podaż towarów w grudniu, to jest w okresie największego świątecznego nasilenia zakupów. Również decyzje dotyczące czasu pracy handlu w dni wolne oraz postępowanie wrażeń, a także sprzedaż deficytowych towarów w sieci zakładowej przyczynić się będą do ułatwienia zakupów przez ludność.

Musimy i będziemy czynić wszystko co w naszej mocy by ciężary zaopatrzenia rodzin łagodzić i stopniowo likwidować. W bieżącym roku rozszerzy się znacznie samozapotrzenie gospodarstw domowych w artykuły żywnościowe. Dotyczy to m.in. małych gospodarstw chłopsko-robotników, działek przyzagrodowych oraz pracowniczych ogródków działkowych. Te tendencje pragniemy pobudzać i umacniać. W szczególności program zwiększenia arealu dla potrzeb ogródków działkowych powinien być w pełni zrealizowany.

Nie odstąpimy od naszych idei

We wszystkich dyskusjach, w tym również i na obecnym plenum ostro występuje problem socjalistycznej sprawiedliwości społecznej. Wyczerpani na jej przestrzeganie, jej kategoriami myślą w Polsce też ludzie często naszemu ustrojowi niechętni. Nie zdają sobie oni sprawy jak głęboko zakorzeniły się nawet w ich świadomości socjalistyczne zasady. To krępujące. Realnie bowiem postulat sprawiedliwości społecznej i jego przestrzeganie możliwe jest tylko w socjalizmie. Kapitalizm nie rozczulił się nad biegunami bogactw i nędzy. A więc ostrość społecznego widzenia zasad sprawiedliwości społecznej jest wyrazem siły socjalistycznej idei, jest naszym zwycięstwem. Jednocześnie musimy mieć pełną świadomość, jak ważny jest to postulat, jak konsekwentnie o jego realizację musimy wciąż walczyć. Zaostrzył się on szczególnie obecnie. Z jednej strony z uwagi na znane trudności, niedobory, braki. Z drugiej zaś — w związku z tym, iż w szerszym niż dotąd zakresie pojawił się w naszym życiu ekonomicznym — sek-

tor drobnej, prywatnej wytwórczości, rzemiosła i handlu. Zakładamy jego trwałość. Nasi sąsiedzi z NRD od lat czynią to z pożytkiem. Państwo nie musi się zajmować każdą restauracją, każdym warszatkem, każdym sklepikiem z guzikami. Ludzie działający w tym sektorze mają prawo do dobrych zarobków, jeśli pracują ciężiej i dłużej niż inni, jeśli ponoszą określone ryzyko. Ale w tej sprawie musi być jasność. Państwo nie zgodzi się na pełną restrykcyjność, zwłaszcza na połączoną z podstawianiem nowych, typowych dla drobnoemulsijszczyństwa kryteriów etycznych i obywatelskich na miejsce socjalistycznych idealów.

W Polsce — interes robotników, ich normy moralne, muszą być rozstrzygające. Robotnicy nie powinni mieć wątpliwości, że to oni są u nas klasą panującą. Również chłopcy polscy muszą mieć poczucie, iż ich ciężki trud jest szanowany i doceniany.

W tym kontekście kilka słów o spekulacji. Zdajemy sobie sprawę, że ustawa antyspekulacyjna w obecnym zaostroszonym wariantcie i nasze różnorodne działania w tym kierunku, mają jednak ograniczony skutek. Musimy być realistami. Dopóki będzie na rynku niedostatek towarów, dopóty spekulacja do końca wypełni się nie da. Ale to nie znaczy, że możemy zaprzestać walki z tym schorzeniem.

Walka ze spekulacją jest w naszych czasach także walką polityczną.

Istnieją w naszej gospodarce ogromne rezerwy, które znajdują się wszędzie, leżą wprost w zasięgu ręki. Najpełniej dotyczy to oszczędności materiałów. Ale właściwie nie ma dziedziny naszego życia, w której by nie można było stosować oszczędniejszych, a jednocześnie lepszych jakościowo, na wyższym poziomie rozwiązani. Nie wszystkim jednak potrafi załatwić reforma. Jej mechanizmy to nie perpetuum mobile. Tym przeciwieństwo socjalizm różni się od kapitalizmu, że nie tylko mechanizm presji ekonomicznej, a w szczególności nie bezrobocie, ale czynnik ludzki, świadomość człowieka ma tak wielką rolę do spełnienia.

Reforma powinna zmienić naszą gospodarke, ale powinna również i w stosownym zakresie zmieniać mentalność ludzi. Jest to proces trudniejszy i bardziej długotrwały. Partia powinna wydobywać i pokazywać rezerwy zarówno w sferze materii, jak i w sferze ludzkiej pracy. Jest tutaj bardzo wiele do zrobienia.

Na gruncie gospodarczym toczy się również ostro walka klasowa. Dywersyjna propaganda usiłuje wzmocnić społeczeństwu, że nasz program uległ załamaniu, że gospodarka stała się w dół, że czeka nas perspektywa totalnej zagłady. Ten nurt jest tym bardziej natarczywy, im bardziej okazuje się, że mimo sankcji, mimo restrykcji zahamowaliśmy spadek produkcji i stopniowo, powoli rozpoczynamy marsz naprzód.

Na dzisiejszym plenum Komitet Centralny opowiedział się zdecydowanie za kandydowaniem reformy, a jednocześnie za wprowadzeniem niezbędnych modyfikacji, które umocnią jej profektywnościowy kleranek i socjalistyczny charakter. Będziemy konsekwentnie wlecieli w życie te postanowienia. Za rok, za dwa zaowocują one lepszym ładem ekonomicznym w Polsce, w którym walory społeczeństwa socjalistycznego ściśle spletać się będą z wysoką efektywnością gospodarowania.

Z prawdziwym uznanem trzeba odnotować postawę społeczeństwa polskiego, które w znakomitej większości nie daje się prowokować tego rodzaju poczynaniem. Przy tej okazji pragnę potwierdzić, iż w bieżącym roku nie będą wprowadzone żadne zmiany cen podstawowych artykułów żywnościowych codziennego spożycia. Nie dotyczy to jedynie towarów, których ceny zawsze i wszędzie kształtują się sezonowo, jak np. warzywa, owoce, jaja oraz ich przetwory.

Nie chcemy i nie będziemy zaskakiwać społeczeństwa decyzjami. Ale jednocześnie nie możemy naśladować praktyki kupowania nastrojów społecznych ekonomicznie normalnym zamrażaniem cen i kumulowaniem tym samym sprzeczności w systemie ekonomicznym państwa. Będziemy natomiast rzetelnie informować o stanie naszej gospodarki oraz jej perspektywach. Jeśli zajdzie potrzeba zmiany cen urzędowych, będziemy uprzedzać o takich zamierzeniach, będziemy konsultować.

Polski graci się me etc.

Socjalistyczna Polska znajduje się w ogniu szczególnego ostrego ataku kół imperialistycznych. Stany Zjednoczone, siły reakcyjne w niektórych krajach Zachodu, ze szczególną zjadliwością reagują na to, że taka gratka jak upadek socjalistycznego państwa polskiego uciekła im w ostatniej chwili, że zostały sparaliżowane ich rachuby, że nie udało się uczynić z Polski „konia trojańskiego”.

Kolo historii się nie cofa. Prezydent Reagan pojął dziś ostateczną decyzję o zawieszeniu klauzuli największego uprzywilejowania. Spodziewaliśmy się tego, był to już tylko akt formalny. Polska nie jest jednak stanem Texas. Polska nie da zamknąć jak Indianie w rezerwacie, będzie zawsze otwarta na świat. Jednakże w powstałej sytuacji ograniczamy amerykańską aktywność na terenie Polski. Będą nasze restrykcje, podjęte przez suwerenne państwo polskie.

Część społeczeństwa nie ma jeszcze pełnej jasności co do instrumentalnego, imperialistycznego podejścia administracji amerykańskiej do naszego kraju. Najbardziej tragiczne jest to, że już teraz różni farbowani przyjaciele naszego narodu próbowali Polskę. „Polska jest dobra na wszystko” — i na rosnące bezrobocie, i na gazociąg i na dyscyplinowanie przez Stany Zjednoczone Zachodniej Europy, i na dopięgowanie w ślepego zbrojeń, i na Liban, i na Salwador, i na Falklandy-Malwin. Zobaczmy na co jeszcze może się przydać?

Bezpieczeństwo

Konsekwentne dążymy do porozumienia

Wierność linii IX Zjazdu

Opierając się o uniwersalne zasady socjalizmu, korzystając z doświadczeń bratnich krajów, rozwiązujemy nasze problemy samodzielnie, w sposób oryginalny i twórczy. Wdrażamy śmiało reformy o unikalnym częstokroć charakterze, posiadamy liczne odrębności wynikające z historycznych oraz współczesnych warunków i potrzeb. A z Moskwy? Rzeczywiście spotykamy się z „ingerencją”, ale ingerencją szacunku, zrozumienia i zaufania dla naszej drogi.

Sprawą, o której wciąż i nieustannie należy pamiętać jest bezpieczeństwo kraju, zamknięcie granicy na Łódzkiej i Nysie Łużyckiej. Dziś musimy na ten problem spojrzeć w sposób bardziej ostrzeżony. Wynika to z niekorzystnie rysującej się sytuacji w świecie, w tym również w Republice Federalnej Niemiec.

W najbliższym czasie obchodzić będziemy 65 rocznicę Rewolucji Październikowej. Niezadługo przypada 60 rocznica powstania Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich. Nasza partia, społeczeństwo polskie da wyraz zrozumienia dla historycznych i współczesnych trosk i troski naszego sojuszu i przyjaźni.

Przed nami jeszcze bardzo wiele trudnych zadań. W zbliżającym się końcu roku ożywa zapowiedź ewentualności zawieszenia czy ustąpienia stanu wojennego. W listopad, początek grudnia da odpowiedź na ile okaże się to możliwe. Dywersyjne ośrodki graniczne oraz antysocjalistyczne podziemie zapowiadają nawoływania do poczynań gotowych w gospodarce narodowej, podważających proces normalizacji. Chyba byłoby dowodów na to, że antyterroristyczne próby nie mają sensu. Najsmutniejsze jednak jest to, że wszystkie tego rodzaju wyczyny sięgają tylko spokojnej, targanej ludzkiej niewoli, utrudniają porozumienie, opóźniają przezwyciężanie kryzysu.

Od klasy robotniczej, od ludzkiej pracy zależy jakie dążeń Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego, władza ludowa będzie mogła podjąć. Władza będzie mogła uczynić w społeczeństwie odpowiedzialności za bezpieczeństwo, za spokój i społeczeństwa. Pamiętajmy, co mówiłem już niejednokrotnie: o długotrwałym stanie wojennego zadecyduje sytuacja, a o sytuacji decydują ludzie. Pozwalam sobie z upoważnienia Komitetu Centralnego partii zwracać do ludzi pracy, do wszystkich obywateli Polski uwagę o przemysłową, odpowiedzialną, patriotyczną

Idąc tym śladem pragnę podkreślić wielką sprawę porozumienia. Rodzi się cenny Patriotyczny Ruch Odrodzenia Narodowego. Musimy go traktować z najwyższą powagą. Z niezwykłą rzetelnością traktować jego rzeczywisty, ogólnonarodowy charakter. To nie może być ruch fasadowy — to musi być ruch autentyczny. Tylko wówczas spełni on swą historyczną rolę.

Drogę do porozumienia trzeba nieustannie oczyszczać. W tym względzie linia partii pozostaje bez zmian. Jest to linia walki z wrogiem, a jednocześnie pozyskiwanie zrozumienia w społeczeństwie, szukanie porozumienia ze wszystkimi ludźmi dobrej, patriotycznej woli. Stałość, konsekwencja tej linii — to nasz kapitał polityczny i moralny, to podstawowy czynnik naszej wiarygodności.

Musimy strzec tego jak zrenicy oka.

Nie będzie w Polsce pobłażania dla wroga. Ale i nie będzie ludzi drugiej kategorii — oto nasza zasada kardynalna. Dlatego jest tak ważne, aby odzyskać ludzi błądzących, zdeorientowanych, otumanionych, by zwłaszcza jak najszerszej dotrzeć do serc i umysłów młodzieży.

Szeroką płaszczyzną oraz cenną dziedziną w walce o zasady sprawiedliwości, a równocześnie o racjonalne gospodarowanie zasobami kraju staną się niewątpliwie samorząd i związki zawodowe. Na ich gruncie powinny być łagodzone oraz usuwane sprzeczności i konflikty, jak też umiarkowane drogi do przywrócenia normalnego życia społeczno-gospodarczego w naszym kraju. Rozpoczęty proces odradzania samorządu i związków zawodowych ma ogromną wagę. Musi on być działaniem autentycznym. Stanowisko Komitetu Centralnego w sprawie związków zawodowych które dzisiaj przyjęliśmy, w pełni wyraża i potwierdza tę intencję.

Jest jeszcze niemało spraw dzielących społeczeństwo od władzy. Jej organy, administracja muszą mieć utrwalone poczucie służebności wobec społeczeństwa, muszą być jednocześnie energicznym i stanowczym egzekutorem porządku, dyscypliny, walki z przywagą.

Nasze plenum było rzeczowe, krytyczne, ale jednocześnie optymistyczne. Wykazało bowiem, że wiemy co robić i wiemy, jak robić.

W ciągu ostatnich 10 miesięcy przeszliśmy długą, wiodącą naprzód drogę. To dowód, że możemy mimo wszystkich trudności bardzo wiele zrobić. Że socjalizm ma mocne korzenie, że władza ludowa jest skuteczna, że partia, aczkolwiek osłabiona, jest siłą motoryczną, jest inspiratorem socjalistycznej odnowy i postępu na drodze rozwoju socjalistycznej Polski.

Aczkolwiek jest tyle zła, tak często rzuca się ono w oczy, to przecież są miliony uczciwych, skromnych, pracowitych ludzi, gorących patriotów. To dzięki nim Polska żyje, otrzasa się z kryzysu, ufa w swą przyszłość.

Nie sposób dokonać tych wielkich zadań, które stoją przed krajem, bez pełnego odrodzenia i aktywności partii. Partia — jak mówimy — aby była ta sama nie może być taka sama. Powstaje pytanie, jak daleko jesteśmy na tej drodze? Czy jesteśmy wierni linii IX Zjazdu? Czy ze starych schorzeń udało się wyeliminować, a co jeszcze pozostało? Czy nie ma nawrotu złych, przeżytych metod? Czy upowszechnia się właściwy, leninowski styl pracy? Na ile nastąpiła odbudowa zaufania, zrozumienia, więzi ze społeczeństwem, z ludźmi pracy, z klasą robotniczą?

Wydaje się — Drodzy Towarzysze — że jest to wciąż jeszcze tylko początek drogi. Pokłady nieufności są jeszcze głębokie. Ale myślę, że zrobiliśmy na tej drodze pierwsze realne kroki i to jest najważniejsze. Z tej drogi zejść nie możemy.

Partia może i musi odzyskać w pełni swój autorytet, zachowując maksimum skromności i oddania na co dzień sprawom ludzi pracy, a jednocześnie pryncypialność w walce ze złem. Podstawowe funkcje kierownicze partii to nie bezpośrednia kontrola administracji czy gospodarki, ale kontrola tego jak członkowie partii realizują jej linię w Instancjach i instytucjach, w których działają. O przewodniej roli partii zadecyduje przede wszystkim postawa jej członków i to — czy partia jest duszą przedsięwzięć konstruktywnych, czy strzeże na co dzień zasad sprawiedliwości oraz interesu społecznego, a więc interesu socjalistycznej Polski.

W sprawie realizacji inwestycji i organizacyjnych politycznych w rozwiązywaniu
wstępnymi problemami społeczno-gospodarczymi w rozwoju kraju

(W) Komitet Centralny stwierdza, że pomimo trudnej sytuacji społeczno-gospodarczej oraz niesprzyjających warunków zewnętrznych następuje postęp w przezwyciężaniu kryzysu i wdrażaniu reformy gospodarczej.

Komitet Centralny aprobuje referat Biura Politycznego - partia wobec węzłowych problemów rozwoju społeczno-gospodarczego kraju w latach 1983-1985.

1. Na podstawie opinii komisji problemowych KC, komitetów wojewódzkich, przeprowadzonej dyskusji i konsultacji w organizacjach partyjnych wielu zakładów pracy, organizacjach społeczno-zawodowych i młodzieżowych Komitet Centralny za główne cele polityki społecznej uznaje:

a) Wyżywienie narodu, tworzenie warunków dla trwałego rozwiązania problemów żywnościowych w Polsce. W polityce inwestycyjnej oraz dostawach środków produkcji dla rolnictwa konieczna jest koncentracja na tych kierunkach, które sprzyjać będą intensyfikacji produkcji, tj. na środkach ochrony roślin, nawozach sztucznych, melioracji i zaopatrzeniu wsi w wodę oraz przechowalnictwie i przetwórstwie.

b) Zaopatrzenie ludności w niezbędne dla codziennego życia towary przemysłowe, przywrócenie równowagi rynkowej. Odbudowa rynku i odejście od reglamentacji ma kluczowe znaczenie dla przywrócenia motywacji do pracy. Wzrost produkcji na rynek leży w znacznym stopniu w rękach załóg. Na rzecz jej podniesienia partia rozwinąć powinna aktywną pracę polityczną w przedsiębiorstwach i spółdzielniach.

Zasady reformy gospodarczej i rachunku ekonomicznego wymagają, by ceny spełniały aktywną rolę, odzwierciedlając zmiany w kosztach produkcji i sytuacji rynkowej. Jednocześnie w polityce cenowej państwa musi być uwzględniany wpływ cen na kształtowanie się sytuacji materialnej ludności. W 1983 r. należy ograniczyć do minimum niezbędne podwyżki cen urzędowych, zwłaszcza podstawowych artykułów żywnościowych.

Konieczne jest skuteczniejsze przeciwdziałanie zjawiskom zawoju, cen, wzmocnienie kontroli, odbieranie uprawnień do ustalania cen tym jednostkom gospodarczym, które uprawnionych nadużywają. Konieczna jest aktywizacja pracy zakładowych zespołów do spraw analiz kosztów i cen. Organizacje partyjne tworzyć powinny sprzyjający klimat polityczny dla ich pracy.

c) Zahamowanie pogarszania się sytuacji mieszkaniowej i stwarzanie przesłanek dla jej stopniowej poprawy. Władze terenowe, spółdzielczość mieszkaniowa, organizacje społeczne oraz przedsiębiorstwa budowlane powinny przyspieszyć działania na rzecz zapewnienia terenów dla budownictwa wielorodzinnego i indywidualnego, rozwoju infrastruktury technicznej, zwiększenia produkcji deficytowych materiałów, odrabiania dotkliwych zaległości w

budownictwie towarzyszącym. Partia tworzyć będzie warunki do podejmowania inwestycji, które zmierzają do rozwoju budownictwa mieszkaniowego, zwłaszcza w oparciu o wkład finansowy i pracę własną ludności.

d) Poprawę opieki zdrowotnej, zaspokajanie zapotrzebowania na leki, konsekwentną realizację programu budowy szpitali, przychodni i ośrodków zdrowia.

e) W polityce płac i dochodów powinny być przestrzegane socjalistyczne zasady wynagradzania, a także zapewniona ochrona socjalna grupom ludności znajdującym się w najtrudniejszej sytuacji materialnej. W zaspokajaniu potrzeb socjalnych i kulturalnych załogi wzrasta rola przedsiębiorstw. Na bazie samodzielnie wypracowywanych i dzielonych funduszy, rozeznania warunków bytu pracowników i ich rodzin, sporządzane być powinny w przedsiębiorstwach zakładowe programy działalności socjalnej jako integralną część planów społeczno-gospodarczych.

Ważne społecznie znaczenie ma konsekwentna realizacja rządowego programu przeciwdziałania zjawiskom zerwania i zbijania fortun na kryzysie, wszystkim, co narusza zasady socjalistycznej sprawiedliwości. Należy pilnie wprowadzić taki system podatkowy i kontroli dochodów, który nie będzie dopuszczał do uzyskiwania nadmiernych dochodów nie popartych rzeczywistym wkładem pracy. Działania państwa wymierzone w przestępczość gospodarczą i podatkową, spekulację oraz inne formy szkodnictwa społecznego, wymagają czynnego poparcia organizacji i komitetów partyjnych, załóg zakładów pracy i całego społeczeństwa.

Komitet Centralny stwierdza, że klasowy charakter polityki społecznej państwa socjalistycznego, musi znajdować wyraz w szczególnej trosce o interesy klasy robotniczej.

2. Osiągnięcie poprawy warunków życia społeczeństwa i przyspieszenie wyjścia z kryzysu zależy od zwiększenia rozmiarów produkcji. Wymaga to podniesienia wydajności pracy oraz lepszego wykorzystania zdolności produkcyjnych, surowców i materiałów. Zadania w tej mierze określiła uchwała VIII Plenum KC.

Dla zwiększenia produkcji pożądane jest przywrócenie pracy na II i III zmianie oraz jej podejmowanie w wolne soboty. Przy podejmowaniu decyzji w tej sprawie należy się kierować następującymi zasadami:

- Musi być przede wszystkim w pełni wykorzystany obecnie obowiązujący czas pracy;
- Praca w wolne soboty powinna mieć miejsce tylko w tych zakładach, które posiadają dostateczne zaopatrzenie surowcowo-materiałowe;
- Decyzje o pracy w wolne soboty powinny być podejmowane samodzielnie w przedsiębiorstwach;
- W zakładach pracy należy stworzyć odpowiednie atrakcyjne warunki wynagradzania za pracę w wolne soboty.

Komitet Centralny wyraża uznanie i podziękowanie dla tych, którzy w dni wolne od pracy do szybszego wychodzenia z kryzysu i poprawy poziomu życia społeczeństwa.

3. Przezwyciężanie kryzysu i rozwój gospodarki w latach 80-tych wymaga zdecydowanej poprawy efektywności gospodarowania oraz zmian strukturalnych, zmierzających do lepszego zaspokajania potrzeb gospodarki żywnościowej, mieszkaniowej, rynku wewnętrznego i eksportu.

Prawidłowy rozwój gospodarki nie jest możliwy bez wzmocnienia jej słabych ogniw, zwłaszcza takich, jak transport i energetyka. Wymagają one niezbędnych nakładów. W tej sytuacji osiągnięcie ustalonych w uchwale IX Zjazdu proporcji nakładów na określenie dziedziny gospodarki narodowej będzie możliwe w dłuższym horyzoncie czasu.

Warunkiem skutecznego wychodzenia z kryzysu jest zapewnienie sprawnego funkcjonowania transportu. Konieczne jest lepsze wykorzystanie potencjału transportowego. Podwyższenie sprawności taboru oraz racjonalizacja przewozów. Siuzycy temu powinny niezbędne nakłady inwestycyjne oraz zmiany w systemie ekonomiczno-finansowym i organizacyjnym transportu.

4. Kluczowe znaczenie dla tempa wychodzenia z kryzysu oraz dalszego rozwoju gospodarczego Polski posiada współpraca gospodarcza i naukowo-techniczna ze Związkiem Radzieckim i innymi krajami socjalistycznymi. Jej zacieśnianie w ramach RWPG i wzbogacanie o nowe formy stanowić powinno jedną z podstawowych wytycznych dla polityki gospodarczej, znajdując wyraz zarówno w planie narodowym, jak i w planach przedsiębiorstw.

Potrzebne jest bardziej aktywne wykorzystywanie szerokiej możliwości współpracy gospodarczej i wymiany handlowej z krajami rozwijającymi się.

Dalszy rozwój stosunków gospodarczych z rozwiniętymi krajami kapitalistycznymi uwarunkowany jest zaniechaniem stosowanych wobec Polski restrykcji i dyskryminacji oraz dogodnym dla obu stron długofalowym rozwiązaniem problemów płatniczych.

5. Komitet Centralny zwraca się do ludzi nauki i techniki, kadry inżyniersko-technicznej i ekonomicznej, do ich organizacji społeczno-zawodowych o lepsze wykorzystanie możliwości krajowego potencjału naukowo-badawczego i technicznego dla skutecznego rozwiązywania problemów społeczno-gospodarczych kraju. Należy wykorzystywać w tym celu również bogaty dorobek XX Kongresu Techników Polskich.

Ważną rolę w przyspieszeniu postępu techniczno-organizacyjnego ma do odegrania ruch racjonalizacji i wynalazczości. Trzeba odbudować rangę tego ruchu, nadać mu nowe impulsy oraz wesprzeć skutecznymi rozwiązaniami prawno-organizacyjnymi, systemem zachęt moral-

nych i materialnych. Dorobek racjonalizatorów i wynalazców musi być zarazem lepszą spraw-

6. Realizacji celów polityki gospodarczej lepiej służyć powolnie reformowany system kierowania gospodarką narodową jego mechanizmy ekonomiczne, rozwiązania organizacyjne oraz regulacje prawne. Dotychczasowe doświadczenia funkcjonowania reformy gospodarczej wskazują na potrzebę modyfikacji niektórych szczegółowych rozwiązań. Podjęte nad tym prace powinny zostać pilnie i koniecznie, a wprowadzone zmiany przekazane z odpowiedzialnym wyprzedzeniem przedsiębiorstwom, tak aby mogły być uwzględnione w ich działaniach już z początkiem 1983 roku.

Podstawowym warunkiem prawidłowego funkcjonowania mechanizmów reformy gospodarczej jest wprowadzenie warunków dla wszystkich pracowników zakładowych systemów motywacyjnych, które skutecznie pobudzać będą wydajność pracy, obniżać koszty i oszczędność paliw, energii i materiałów. Organizacje partyjne, samorządy pracownicze, współdziałając ze związkami zawodowymi, dbać będą o przestrzeganie socjalistycznej zasady wynagradzania według wyników pracy oraz o sprawliwą ocenę pracowników.

Powodzenie reformy w zakresie niżej mierze zależy od zagazowania kadry kierowniczej. Wobec tej kadry trzeba podnosić wymagania ale chronić jej pozycję i wzmocnić autorytet. Konieczne jest podniesienie rangi mistrzów i rzemieślników w zakładach produkcyjnych, a także w obszarze związków, drogi awansu zawodowego i społecznego, właściwe dla funkcji zasad wynagradzania.

7. Podstawowym instrumentem kierowania gospodarką jest planowanie centralne. Trzeba zapewnić wysoką jego skuteczność. Sprzyjać temu może stosowanie zasady planowania krótko- i średnio-terminowego.

W toku prac nad planami przedsiębiorstw należy dążyć do tego, aby w największym stopniu uwzględniały one założenia planu centralnego. Organizacje partyjne powinny inspirować samorządy pracownicze i dyscyplinę przedsiębiorstw do opracowywania i przyjmowania planów bitych, a zarazem opartych na realnej przesłanki planów społeczno-gospodarczych, które w sposób skuteczny wyzwalają wewnętrzne rezerwy produkcyjnych i efektywnościowych.

Komitet Centralny zobowiązuje organizacje i instancje polityczne do opracowania harmonogramów realizacji zadań wdrażających z uchwał X Plenum KC. Wydziały KC, wspólne z odpowiednimi resortami, rozstrzygną wniośki zgłoszone w dyskusji plenarnej i w zespołach problemowych oraz zgodnie z strukturą uchwaloną na IX Plenum KC przedłożyć informację o ich realizacji.

KOMITET CENTRALNY PZPR

Warszawa, 28.10.1982 r.

i ówdzie opiniom uważamy, że jeszcze w tym roku nie będzie uzasadnienia, by jakikolwiek pacjent leżał na korytarzu szpitalnym, niezależnie od miejsca zamieszkania i wewnątrzadministracyjnych podziałów w służbie zdrowia.

Nasze obawy wzbudza kwestia terminowego i pełnego zagospodarowania tych obiektów przez służbę zdrowia. Rodzą się pytania : co z kadrą medyczną i pracownikami obsługi technicznej ? Skąd znajdują się lekarze specjaliści, jeśli dotychczas w niektórych w ogóle jest ich brak ? Czy zatem tylko warunki lokalowe decydować będą o poprawie opieki zdrowotnej ?

Jedno jest pewne - administracja państwowa i kierownictwo służby zdrowia w województwie musi nad tymi problemami intensywnie pracować, by z trudem uzyskiwane obiekty w pełni służyły społeczeństwu.

Trwający kryzys społeczno-gospodarczy nasila zjawiska patologii społecznej takie jak: wzrost przestępczości i spekulacji. Oprócz wzmężonych represji w stosunku do sprawców przestępstw powołano komisje do walki ze spekulacją. Ich pracę oceniamy jako prawidłową. Dużym osiągnięciem jest włączenie do akcji kontrolnych brygad robotniczych. Obecnie działa 8 takich brygad z udziałem prawie 100 robotników. Społeczne zaangażowanie w tę działalność powinno

stać się trwałym elementem walki ze spekulacją, nadmiernym bogaceniem się i przestępczością, zwłaszcza gospodarczą. Zwraca uwagę słaba praca komórek kontroli wewnętrznej w poszczególnych jednostkach. Do oceny takiej skłaniają kontrole prowadzone z zewnątrz, które z reguły są bardziej wnikliwe i obiektywne w wykrywaniu nieprawidłowości.

Pozostaje nadal nie w pełni uregulowana sprawa wymiaru podatków w stosunku do osób osiągniętych nienależne korzyści. Zdaniem społeczeństwa problem ten wymaga szybkiego rozwiązania.

Odrębym problemem jest rozpatrywanie skarg i zażaleń ludności w wielu urzędach i instytucjach. Przeciętny urzędnik nie chce, czy też nie może zrozumieć, że kryzys gospodarczy i społeczny, w którym znajdujemy się, powoduje wzrost liczby bolączek, konfliktów i nieporozumień. Dezorientację wywołuje też zmiana wielu przepisów i aktów prawnych. Często więc petentowi wystarczy po prostu ludzkie potraktowanie, wysłuchanie go i wyczerpujące wyjaśnienie.

Nadal zapomina się, że urzędy i instytucje pracują na rzecz społeczeństwa - a nie pracowników tam zatrudnionych. Wszyscy musimy tym negatywnym zjawiskom wydać zdecydowaną walkę.

Większość bolączek i kłopotów w codziennym życiu obywateli nie wynika z samego kryzysu, a z nieprawidłowości w pracy jednostek handlu, gospodarki komunalnej, innych organizacji gospodarczych, instytucji i urzędów. Po wprowadzeniu stanu wojennego uzyskaliśmy w walce z tymi zjawiskami, które istniały już dawniej, lecz znacznie bardziej dolegliwe stały się w okresie kryzysu - nowego sprzymierzeńca jest nim Ludowe Wojsko Polskie, a konkretnie terenowe grupy operacyjne.

Zaprezentowany obraz inicjatyw partii w dziedzinie łagodzenia skutków kryzysu byłby niepełny bez pokazania sytuacji produkcyjnej w naszym województwie, bez odpowiedzi na pytanie, czy gospodarka województwa wychodzi z załamania, czy też dalej notujemy regres?

W przemyśle uspołecznionym na przestrzeni bieżącego roku utrzymuje się wzrost produkcji sprzedanej, z 660 mln zł. w styczniu do 1 mld 92 mln. we wrześniu, przy czym mimo, że za 9 m-cy nie osiągnięto wzrostu produkcji sprzedanej w porównaniu do roku ubiegłego, gdyż spadek wynosi 3 %, to w miesiącach sierpniu i wrześniu notujemy już dodatnią dynamikę w porównaniu do analogicznych miesięcy ubiegłego roku. Pozytywnym

zjawiskiem w przemyśle jest także wzrost wydajności pracy.

Również w budownictwie następuje wzrost produkcji podstawowej. W miesiącu wrześniu zbliżyliśmy się do poziomu produkcji z września roku ubiegłego

Zróznicowana jest sytuacja w rolnictwie. Wprawdzie w skupie podstawowych produktów rolnych notujemy wzrost, a w skupie żywca wykonaliśmy już plan roczny, to głęboko niepokojąca sytuacja jest w skupie zbóż, gdyż na plan 80,5 tys. ton skupiliśmy dotychczas zaledwie 15.200 ton. Wysoki skup żywca nie w pełni nas zadowala, gdyż jest w nim zawarty wysoki udział loch i krów. Uważamy, że Wojewoda białkopodlaski powinien nadal czuwać nad skupem interwencyjnym prosiąt, by zostały one zagospodarowane przez jednostki sektora uspołecznionego przy zabezpieczeniu pasz zalegających magazyny jako ekwiwalent za zbiże, którego skup jest niewielki. Ostrzeżmy rolników, że ich przewidywania co do wysokiej ceny skupu ziemniaków na wiosnę są pozbawione uzasadnienia. W takiej sytuacji słuszniejsze jest myślenie o ich skarmianiu.

Sugerujemy rządowi, by rozważył możliwość uznania cen targowiskowych zboża za spekulacyjne z wyjątkiem obrotu między sąsiedzkiego.

Reasumując, gospodarka

województwa, choć nie bez trudności, rozpoczęła trudną drogę wychodzenia z przysłowionego "dołka".

x x x

W dyskusji nad problemami poruszonymi w referacie głos zabrali : Jan Ignatowicz - lekarz wet. z Parczew, Stanisław Boratyński - emeryt z Międzyrzecza, Irena Maksymiuk - działaczka samorządowa z Białej Podlaskiej, Marian Wróblewski - działacz ruchu robotniczego z Radzyna, Władysław Śliwkiewicz - wiceprzewodniczący Wojewódzkiej Komisji do Walki ze Spekulacją, Józefa Dragan - przewodnicząca ZW Ligi Kobiet Polskich, Mirosław Muszyński - emerytowany pracownik ZPW "BIAWENA", Edmund Kaczmarek - nauczyciel z Białej Podlaskiej, Mieczysław Romanowicz - rolnik z gminy Ziemierniki, Zdzisław Englender, I sekretarz KZ PZPR w "ZREMB-ie" w Międzyrzeczu Podlaskim, Jan Prytczuk - rolnik z gminy Podedwórze, Marian Kucyk - pracownik EZPOW w Radzynie Podlaskim, Paweł Orzechowski - rolnik z gminy Terespol, Janusz Godziuk - pracownik BFM, Antoni Karwacki - rolnik z gminy Łomazy, Zbigniew Walkowski - leśnik z Nadleśnictwa Radzyń Podlaski, Krzysztof Porosz - rolnik z gminy Łomazy, członek KC PZPR.

Zabierając głos w dyskusji sekretarz KC PZPR, Manfred Gorywoda stwierdził, że obrady Plenum pokazały, że można wiele zrobić dla poprawy warunków życia społeczeństwa bez dodatkowych nakładów i inwestycji.

Nawiązując do problematyki X Plenum KC PZPR mówca stwierdził, że dominowały na nim mimo tematu ekonomicznego problemy społeczne. X Plenum KC wypowiedziało się co do kierunków rozwoju społeczno-gospodarczego na lata 1983-85 i narysowało główne cele społeczne na ten okres. Należą do nich :

- wyżywienie narodu i stworzenie warunków dla trwałego rozwiązania problemu żywnościowego,
- zaopatrzenie ludności w niezbędne towary przemysłowe i przywracanie równowagi rynkowej,
- zahamowanie pogarszanie się sytuacji mieszkaniowej oraz stopniowa jej poprawa,
- poprawa opieki zdrowotnej,
- przestrzeganie socjalistycznych zasad wynagradzania i ochrona socjalna grup ludności znajdującej się w najtrudniejszej sytuacji materialnej.

Mówca stwierdził, że sprawą zasadniczą jest zabezpieczenie żywności.

Ustosunkowując się zaś do głosów dyskusji postulujących zmianę relacji cen na zboże i ziemniaki, wskazał, że podwyżka cen zboża w skupie musiałaby w takim samym stopniu wpłynąć na podwyżkę cen chleba i artykułów

mäßignych. Mówiąc o cenie skupu ziemniaków poinformował, że mimo tej wysokiej ceny, dotychczas nie skupiono całej planowanej ilości ziemniaków jadalnych, a przemysł ziemniaczany też nie cierpi na ich nadmiar. W dalszej części wystąpienia tow. Gorywoda wskazywał, że poprawa warunków życia społecznego zależy od zwiększenia rozmiarów produkcji i wydajności pracy, a także właściwego wykorzystania czasu pracy. W sprawie pracy w wolne soboty decyzje powinny być podejmowane samodzielnie przez przedsiębiorstwa, w których ma to uzasadnienie. Mówca wskazywał też na potrzebę ściślejszego wiązania płac ze wzrostem produkcji. Podkreślał, że stosowanie zasady "jaka praca taka płaca" jest zgodnie z założeniami reformy w gestii przedsiębiorstw, a nie "centrali". Mówiąc o cenach stwierdził, że X Plenum KC postanowiło rozłożyć ruchy cenowe w czasie, ograniczyć ich charakter, a także zdecydowanie przeciwstawić się nie uzasadnionemu wzrostowi cen ustalanych przez przedsiębiorstwa. Omawiał następnie kwestie mieszkaniowe, opieki socjalnej oraz problematykę sprawiedliwości społecznej. Ustosunkowując się do kwestii wysokich dochodów agentów i rzemieślników, podkreślał, że nie może to się odbywać kosztem słabości i niedostatków rynku. Wskazywał na potrzebę wyrobienia większego

szacunku do przestrzegania prawa podatkowego.

Oceniając sytuację polityczną, wskazał, że w normalizacji życia w kraju usilnie stara się przeszkadzać przeciwnik zarówno wewnętrzny jak i zewnętrzny. Przeciwnicy starają się podburzać ludzi, wykorzystując ich zniecierpliwienie trudnościami. Tym bardziej powinniśmy wczuwać się w troski ludzi pracy, dbać o ich sprawy. Daje to szansę zdobywania dla partii zaufania by mogła ona skutecznie spełniać swe przywódcze funkcje w kraju i mobilizować społeczeństwo do wykonania programu IX Zjazdu PZPR.

X X X

W czasie dyskusji na Plenum KW PZPR mówcy zgłosili kilkadziesiąt wniosków, które zarejestrowała powołana na plenum komisja uchwał. Ze względu na ich dużą liczbę i różnorodność KW postanowiło, / co zapisano w uchwale /, że komisja uchwał opracuje wykaz wniosków i przedłoży do zatwierdzenia na następnym Plenum Kw. Wykaz ten stanowić będzie integralną część uchwały KW. Rozwiązanie tego rodzaju jest zgodne z przyjętą na IX Plenum KC PZPR "Instrukcją KC PZPR w sprawie ewidencji wniosków, trybu postępowania oraz nadzoru i kontroli nad ich realizacją". Komisja uchwał sporządzając rejestr wniosków, który zostanie dostarczony członkom KW, jednocześnie prześle go Sekretariatowi KW

w celu nadania wnioskowi wymagającym niezwłocznej realizacji odpowiedniego biegu w terminach przewidzianych przez Statut PZPR i Instrukcję KC.

Na zakończenie obrad Plenum KW PZPR przyjęło uchwałę, którą publikujemy poniżej w całości.

U C H W A Ł A

Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Białej Podlaskiej w sprawie inicjatyw wojewódzkiej organizacji partyjnej na rzecz łagodzenia skutków kryzysu w codziennym życiu i pracy mieszkańców województwa.

1. Komitet Wojewódzki Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Białej Podlaskiej uważa, że łagodzenie skutków kryzysu w codziennym życiu i pracy obywateli jest podstawowym elementem budowy społecznego zaufania do partii i jej programu. W związku z tym przyjmuje stanowisko Egzekutywy KW wyrażone w jej referacie oraz akceptuje przedstawione w nim kierunki działania.

2. Komitet Wojewódzki uznaje, że dzisiejsze plenarne posiedzenie stanowi okresowe podsumowanie długofalowych działań wojewódzkiej organizacji partyjnej mających na celu łagodzenie skutków kryzysu oraz dokonania zasadniczego przełomu w sytuacji społeczno-gospodarczej, mając świadomość, że szereg problemów

i spraw nurtujących społeczeństwo nie znalazło rozwiązania. Dlatego też uważa za niezbędne, aby realizację niniejszej uchwały i przyjętych wniosków śledziła i kontrolowała na bieżąco Egzekutywa KW, Sekretariat i komisje problemowe.

3. Komitet Wojewódzki uważa, że również przełamywanie przyczyn kryzysu leży w sferze świadomości społeczeństwa, jego zaangażowania w działalność produkcyjną, wykorzystania aktywności i postawy patriotycznej na każdym stanowisku pracy. Komitet Wojewódzki zaleca wszystkim swoim instancjom współpracę z organizacjami politycznymi, społecznymi i kulturalnymi w dziele integrowania wszystkich obywateli wokół zadań przywracających na-

szej Ojczyźnie pełną równowagę.

4. Komitet Wojewódzki PZPR poleca Komitetom Miejskim, Miejsko-Gminnym i Zakładowym okresową analizę działań w tym zakresie oraz zobowiązuje je do udzielania POP pomocy w egzekwowaniu zgłoszonych przez nie ustaleń.
5. Komitet Wojewódzki PZPR zobowiązuje podstawowe organizacje partyjne do zapoznania się z materiałami i uchwałą Plenum za pośrednictwem biuletynu informacyjnego KW PZPR " Fakty" oraz do kierowania dalszych wniosków i inicjatyw w omawianej problematyce do kompetentnych organizacji, instytucji i urzędów.
6. Komitet Wojewódzki PZPR zobowiązuje członków partii, szczególnie na stanowiskach kierowniczych, do wnikliwego rozpatrywania wniosków i popierania słusznych inicjatyw POP, instancji podstawowych oraz społeczeństwa, wychodzących naprzeciwko dążeniom do rozwiązywania uciążliwości dnia codziennego mieszkańców województwa.
7. Komitet Wojewódzki PZPR zobowiązuje Egzekutywę KW do

opracowania harmonogramu realizacji wniosków wynikających z referatu i dyskusji plenarnej oraz do zwołania w pierwszym półroczu 1983r. plenarnego posiedzenia. Komitetu Wojewódzkiego poświęconego kontroli realizacji niniejszej uchwały, a także wytyczenia dalszych kierunków działania w tym zakresie.

8. Komitet Wojewódzki zwraca się do bratnich stronnictw, ogniw patriotycznego ruchu odrodzenia narodowego, organizacji młodzieżowych i społecznych o poparcie i współdziałanie w działaniach partii na rzecz łagodzenia skutków kryzysu.
9. Komitet Wojewódzki PZPR zaleca redakcjom "Słowa Podlasia" i "Sztandaru Ludu" popularyzowanie inicjatyw partii w zakresie łagodzenia skutków kryzysu w życiu i pracy obywateli województwa białoskopodlaskiego.

Integralną część powyższej uchwały stanowi wykaz szczegółowych wniosków opracowany w poszczególnych dziedzinach życia społeczno-gospodarczego, które zostaną sformułowane przez Komisję Uchwał i przedstawione do zatwierdzenia na następnym Plenum KW.

Komitet Wojewódzki PZPR
w Białej Podlaskiej

Biała Podlaska, 30.10.1982r.